

KOMMANDOER

En god styrmand skal kunne give sit mandskab korrekte, præcise og klare kommandoer i alle situationer, der kan opstå på en rotur. Det er en god idé at øve kommandoerne i praksis.

I kritiske situationer er det vigtigt, at styrmanden kan få mandskabet til at gøre det der ønskes, og gøre det i præcis det rette øjeblik. Kommandoerne skal derfor være tydelige med hensyn til hvilken side i båden der skal gøre hvad, hvornår det skal gøres, og hvornår roerne skal holde op med at gøre det.

Vejr og bådens længde kan gøre det nødvendigt at styrmanden taler højt, således at etteren kan opfatte kommandoen, og også for at roerne koncentrerer sig om at høre kommandoen.

Det er altid styrmandens ansvar at båden manøvreres korrekt. Det er ikke en undskyldning at roerne ikke gjorde, hvad der blev sagt.

Nogle kommandoer kræver en forvarsling, så roerne er forberedt på den kommando, som kommer kort tid efter.

For eksempel: "Klar til at kvarte åre" (ophold) "kvart åre". Forvarslingen er en del af kommandoen og yderligere forvarsling er ikke nødvendig. "Til roning klar – ro" skal ikke varsles, så kommandoen fejlagtigt bliver til "Klar til at ro – til roning klar – ro".

Nogle kommandoer gives kun til den ene side af båden, så nævnes siden (styrbord eller bagbord) før selve kommandoen.

For eksempel: "Styrbord – vel roet" eller "Bagbord – sæt i".

Kommandoer til at gå ombord og fra borde

1 & 2 ombord

Kommando	"Ét og to - ombord"
Varsling	"Ét og to klar til at gå ombord"
Udførelse	På denne kommando anbringer roerne forsigtigt den fod, der er nærmest båden i båden. Derefter sættes en hånd på hver ræling, og den anden fod placeres ved siden af den første. Så sætter roeren sig roligt på sædet og anbringer fødderne i spændholtet.
Hensigten	Roerne skal samtidigt i båden (to og to).

3 & 4 ombord

Kommando	"Tre og fire - ombord"
Varsling	"Tre og fire klar til at gå ombord"
Udførelse	De to andre roere går ombord som ved kommandoen "Ét og to ombord".
Hensigten	Roerne skal samtidigt i båden (to og to).

1 & 2 (3 & 4) fra borde

Kommando	"Ét og to (tre og fire) - fra borde"
Varsling	"Klar til at gå fra borde"
Udførelse	Roerne kører frem på sædet, anbringer fødderne på bundbrædderne, tager fat i begge rælinger, rejser sig og sætter den nærmeste fod på broen.
Hensigten	Samtidigt op af båden.

Kommandoer til at komme fri og skabe balance

Sæt af (fra)

Kommando	"Sæt af" eller "Sæt fra" .
Varsling	Ingen.
Udførelse	Den eller de roere, der sidder naturligt for afsætning, sætter af. Om nødvendigt bruges bådshage eller årehåndtaget. Der sættes aldrig af med årebladet.
Hensigten	Båden skal fri af broen eller andet tillægningssted .

Balance

Kommando	"Balance"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Roerne sidder i vel-roet stillingen og trykker årehåndtaget ned på rælingen. Styrmanden skaber balance ved at flytte sig på styrmandssædet. Ved kraftig ubalance kan det være nødvendigt at flytte rundt på vanddunke eller andre tunge genstande.
Hensigten	Der skabes ligevægt i båden, hvilket er særdeles vigtigt for såvel sødygtigheden som for roernes træk (træk med skæv ryg undgås).

Kommandoer til at starte roning eller skodroning

Start roning

Kommando	"Til roning klar"
Varsling	Ingen. Er varsling i sig selv.
Udførelse	Roerne kører langsomt frem til den fremstrakte stilling.
Hensigten	Klarmelding til at roningen skal påbegyndes om få sekunder.

Ro (væk)

Kommando	"Ro væk" eller blot "Ro"
Varsling	Varsles af "Til roning klar" kommandoen.
Udførelse	Roningen påbegyndes og skal fortsætte indtil anden kommando afbryder den.
Hensigten	Roningen skal begynde umiddelbart i forlængelse af kommandoen. I tilfælde hvor det er meget vigtigt at roningen ikke ophører unødigt (f.eks. ved krydsning af sejlrende, overhaling eller undvigemanøvre) bør styrmanden gøre roerne opmærksom på dette og grunden dertil. Når der ros under normale forhold igen, bør styrmanden ligeledes gøre opmærksom derpå.

Til skodning klar

Kommando	"Til skodning klar"
Varsling	Ingen. Er varsling i sig selv.
Udførelse	Årens håndtag trækkes ind til kroppen. Den hule side vendes mod stævnen.
Hensigten	Båden skal til at bakke.

Til skodning klar

Kommando	"Skod" eller "Skod væk"
Varsling	Varsels af "Til skodning klar" kommandoen.
Udførelse	Årebladet sættes ned i vandet, armene strækkes og roerne kører frem på sædet. Der fortsættes med at skodde til der gives kontraordre. Åren skives mellem tagene. "Skodning er et modsat rotag"
Hensigten	Båden bakker. I denne situation skal styrmanden være opmærksom, da han/hun sidder med ryggen til sejlretningen. Desuden kan roret ikke bruges til at styre båden, men kun årerne.

Kommandoer til at ændre fart eller standse

Vel roet (Det er vel)

Kommando	"Vel roet" eller "Det er vel"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Roning eller den manøvre, der er under udførelse, skal straks ophøre og roerne indtager vel roet stillingen med strakte arme og ben. Som udgangspunkt skal kommandoen falde ved slutningen af taget (undtagen hvor den er starten på kommandoen "vel roet - sæt i - sæt hårdt i").
Hensigten	Rotagene skal ophøre, men båden er stadig i bevægelse.

Småt-roning

Kommando	"Småt roning"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Åren føres gennem vandet med samme kadence som før, men trækket er svagere, således at styrefart opretholdes.
Hensigten	Båden fremdrives ved ca. halv kraft hvorved en langsom fart opnås til passage af vanskeligt farvand, forhindringer eller andre tilfælde hvor styrmanden ønsker langsom fart.

Lige træk

Kommando	"Lige træk"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Åretaget genoptages med normal kraft, af den side, som forinden havde fået kommander "Småt roning".
Hensigten	Kommandoen bruges til at ophæve "Småt roning" kommandoen.

Fuldt træk

Kommando	"Fuldt træk"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Alle ror igen med normal kraft.
Hensigten	Kommandoen bruges til at ophæve "Småt roning", i det tilfælde hvor "Småt roning" gjaldt alle roerne.

Sæt i

Kommando	"Sæt i" (hvis muligt bør der først kommanderes "Vel roet eller "Det er vel")
Varsling	Hvis der er god tid, kommanderes der "Klar til at sætte i".
Udførelse	Roeren sænker straks det skivede åreblad ned umiddelbart under vandoverfladen. (Årebladets forreste kant drejes lidt for at fange vandet). Bemærk: Styrmanden skal sikre sig at roerne i denne stilling sidder med strakte arme og ben, således at det stærke tryk på åren kan modstås.
Hensigten	Manøvre, der kraftigt bremser bådens fremdrift

Sæt hårdt i (skod igennem)

Kommando	"Sæt hårdt i" , kan efterfølges af "Skod" eller "Skod igennem"
Varsling	Normalt ingen, idet "Sæt i" kommandoen er varsling om at "Sæt hårdt i" kan komme.
Udførelse	<p>Hvis årebladet allerede er skivet under vandoverfladen, som følge af kommandoen "Sæt i", drejes det nu hurtigt så årebladet står lodret i vandoverfladen med den hule side mod bevægelsesretningen.</p> <p>Er kommandoen "Sæt i" ikke blevet givet eller nået at blive udført på det tidspunkt hvor "Sæt hårdt i" kommanderes (p.g.a. en akut situation), skal årebladet omgående placeres lodret i vandoverfladen, som beskrevet før.</p> <p>Det er af yderste vigtighed at roerne strækker arme og ben for at kunne modstå presset fra åren. I modsat fald vil båden ikke blive bremset tilstrækkeligt og roerne kan i værste fald komme til skade.</p> <p>Hvis kommandoen "Sæt hårdt i" efterfølges af kommandoen "Skod" eller "Skod igennem" påbegyndes skodning umiddelbart fra den aktuelle stilling, og fortsætter med nye skoddetag indtil andet kommanderes.</p>
Hensigten	<p>Kommandoen bruges hvor "Sæt i" kommandoen ikke er tilstrækkeligt til at bremse båden, eller en akut situation, hvor båden skal standses (evt. bakkes) øjeblikkeligt.</p> <p>Er farvandet eller situationen således, at styrmanden forventer at bruge "Sæt hårdt i" kommandoen, bør han/hun sikre sig i god tid, at alle roerne kan udføre den.</p>

Kommandoer til vending af båden

Vending af båden om bagbord

Kommando	"Bagbord til skodning klar - styrbord skal ro - skod"
Varsling	Ingen.
Udførelse	<p>Bagbordsroerne indtager til skodning klar stillingen. Styrbordsroerne bliver siddende i vel roet stillingen. Idet "skod" kommanderes, begynder bagbordsroerne at skodde, mens styrbordsroerne bliver siddende i vel roet stillingen.</p> <p>Når bagbordsroerne passerer vel roet stillingen, kører styrbordsroerne med frem og tager et rotag så snart bagbordsroerne er helt færdige med deres skoddetag.</p> <p>Bemærk: Styrbords fremkørsel skal være så behersket, at bagbord kan nå at trykke åren gennem vandet.</p>
Hensigten	<p>Denne kommando vender båden på stedet, drejende mod uret (om bagbord). Styrmændene skal være opmærksomme på flere forhold i forbindelse med denne kommando.</p> <p>Det er vigtigt, at der startes med skodningen. Kommandoen må altså ikke være "Bagbord til skodning klar - styrbord skal ro - ro".</p> <p>Startes der med roning, vil båden komme i skrå fremdrift, og dels vil det blive svært at skodde og dels vil båden blive udsat for et stærkere vrid end nødvendigt.</p>

Vending af båden om styrbord

Kommando	"Styrbord til skodning klar - bagbord skal ro -skod"
Varsling	Ingen.
Udførelse	<p>Styrbordsroerne indtager til skodning klar stillingen. Bagbordsroerne bliver siddende i vel roet stillingen. Idet "skod" kommanderes, begynder styrbordsroerne at skodde, mens bagbordsroerne bliver siddende i vel roet stillingen.</p>
Hensigten	<p>Når styrbordsroerne passerer vel roet stillingen, kører bagbordsroerne med frem og tager et rotag så snart styrbordsroerne er helt færdige med deres skoddetag.</p> <p>Bemærk: Bagbords fremkørsel skal være så behersket, at styrbord kan nå at trykke åren gennem vandet.</p> <p>Med denne kommando vendes båden på stedet, drejende med uret (om styrbord). Se også teksten til den forrige kommando.</p>

Diverse kommandoer

Kvart åren

Kommando	"Kvart åren"
Varsling	"Klar til at kvarte årer".
Udførelse	Uden at standse roningen eller rytmen i rotaget trækkes åren ind, mens roeren kører tilbage på sædet, indtil roeren har fat ca. midt på åren. Åren forbliver i svirvlen under hele forløbet. Roningen fortsætter i et langsommere tempo.
Hensigten	Ved roning, i kanaler eller andre smalle løb, hvor der ikke er plads til at have årerne helt ude, bruges denne kommando til at sikre fortsat styrefart og dermed manøvre evne.

Åren ud (til ophævelse af kvart åren)

Kommando	"Åren ud"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Modsat af "Kvart åren" kommando. Under tilbagekørslen på rosædet skubbes åren ud, blivende i svirvlen, uden at standse roningen. Roningen fortsætter i samme tempo som før åren blev trukket ind.
Hensigten	At ophæve roning med kvart åre og genoptage normal roning uden at tabe styrefart.

Åren langs (kun ved bevægelig svirvel)

Kommando	"Åren langs"
Varsling	Normalt ingen, men ved passage af smalt sted orienteres mandskabet forinden.
Udførelse	Overkroppen lænes kraftigt tilbage, og åren føres hen over hovedet.
Hensigten	I tilfælde af en roer "fanger en ugle" (ikke kan få årebladet ud af vandet), kan styrmanden give denne kommando. Dog bør roerne være instrueret i selv at klare situationen. Ser styrmanden en sådan situation, bør der også kommanderes "Vel roet", hvorefter roningen genoptages, når den pågældende roer er klar igen. Gives kommandoen i forbindelse med passage af et smalt sted, er hensigten at passagen skal foregå uden skader på årerne. Det skal dog sikres, at der forinden er fart nok på båden til at komme helt igennem og få årerne ud igen. Især vigtigt ved modstrøm.

Åren ud (til ophævelse af "åren let" og åren langs)

Kommando	"Åren ud"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Roeren, der har "fanget en ugle" får åren på plads igen. Har styrmanden i mellemtiden kommanderet "Vel roet" indtages vel roet stillingen, ellers genoptager roeren umiddelbart roningen
Hensigten	Kommandoen har til hensigt at roningen genoptages, og få roeren tilbage i takten i båden.

Rejs årer

Kommando	"Rejs årer"
Varsling	"Klar til at rejse årer"
Udførelse	Åren skal fra vel-roet stillingen svinges op til lodret stilling. Håndtaget stilles på bundbrættet tæt ved midterlangremmen. Bladets hule side skal vende agterud.
Hensigten	Rejste årer bruges som maritim hilsen, svarende til andre skibes kippen med flaget. Observerer det, at et andet skib hilser på én, er det godt sømandskab at hilse igen. Kommandoen bruges også i forbindelse med tillægning ved et højt bolværk.

Lad falde

Kommando	"Lad falde"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Åren lægges tilbage i svirvlen og roerne indtager vel-roet stillingen.
Hensigten	Kommandoen har til hensigt at ophæve "Rejs åre" kommandoen.

Lad falde

Kommando	"Styrbord - fald ind" eller "Bagbord - fald ind" "Styrbord klar til at falde ind" eller "Bagbord klar til at falde ind"
Varsling	Den nævnte sides roer(e) falder ind i den roning (eller skodning), der foretages af den anden sides roer(e).
Udførelse	Kommandoen bruges til at synkronisere rotagene efter en situation hvor roningen i en af siderne var ophørt.
Hensigten	Ved f.eks. en kursændring hvor styrbord er kommanderet "vel roet", ophæves kursændringen ved at kommandere "Styrbord - klar til at falde ind" (styrbord gør klar til at ro) efterfulgt af "Styrbord - fald ind" netop i det øjeblik hvor bagbord sætter åren i vandet, svarende til "Ro væk" kommandoen.

Se til åren

Kommando	"Se til åren" eller "Se til åren i bagbord/styrbord"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Alle roere ser til deres eget åreblad/ roerne i den pågældende side ser til deres åreblad for at undgå det støder ind i noget under roningen. Er en forhindring for tæt på bladet, skal roeren kvarte åre eller om nødvendigt lade åren gå langs eller tage den op.
Hensigten	Kommandoen har til hensigt at gøre roerne opmærksom på, at der er forhindringer forude, som kan medføre at årerne skal trækkes ind.

Åren fladt på vandet

Kommando	"Åren fladt på vandet"
Varsling	Ingen.
Udførelse	Alle roere ser til deres eget åreblad og sikrer at det ligger fladt på vandet – eventuelt vinklet let så åren ikke graver sig ned. Roeren sidder stille.
Hensigten	Kommandoen bruges til at bringe båden i en neutral sikker position, hvor styrmanden har mulighed for at kommunikere med sit mandskab.